

СИЛАБУС КУРСУ
«Арт-терапія»
 рівня вищої освіти магістр
 для студентів спеціальності «Психологія» (ОПП «Практична психологія»)
 педагогічного факультету

Назва курсу	Арт-терапія
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх , аудиторія 10-6 Середа 14.00
Контактна інформація щодо викладача	Яценко Тамара Семенівна t.s.yatsenko@npu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щоп'ятниці з 10.00 до 12.00 та перед іспитом у грудні
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Загальна психологія», «Психологія творчості», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».
Мета та завдання курсу	Метою опанування даної дисципліни є формування знань, умінь та навиків, теоретико-практичне ознайомлення студентів з арт-терапевтичними підходами у роботі для надання психологічної допомоги особистості. Основними завданнями вивчення даної дисципліни є: <ul style="list-style-type: none"> • розкриття змісту та структури про арт-терапевтичний підхід; • ознайомлення з процесуальними особливостями використання арт-терапії; • практична демонстрація дії арт-терапевтичних методик (ізотерапія, бібліотерапія, казкотерапія, ігротерапія, піскова терапія, фототерапія, музикотерапія, та ін.).
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Арт-терапія» складається з двох модулів. У змісті першого модуля « Теоретичні засади використання арт-терапії » студенти оволодіють основними поняттями та етапами психологічного консультування з використанням методів арт-терапії. У межах другого модуля « Арт-терапевтичні напрями в роботі психолога » студенти вивчать різні види арттерапії та особливості їх використання у роботі психолога.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсом дає можливість оволодіти знаннями для спеціалістів у сфері психології, які допоможуть у практичній діяльності працюючи з дітьми, підлітками, сім'ями, партнерами, при роботі з групами та різними проблемами і запитами. Сформується розуміння впливу різних видів мистецтва на особистість на вміння використовувати їх у практичній діяльності психолога. Даний напрям психотерапії призначений допомогти клієнту усвідомити свій внутрішній стан шляхом створення ним візуального образу, метафор, символів (арт-терапевтичного продукту). Вона одночасно вирішує діагностичні та терапевтичні завдання.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Арт-терапія» є вибірковою, вона – складова циклу професійної підготовки.
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається, з одного боку, опановуючи знання з курсу знайти відповіді на багато особистих питань стосовно власної особистості, а з іншого боку - оволодіває знаннями і вміннями, які потрібні для роботи з різними категоріями населення завдяки інструментам арт-терапії. Головний аргумент: курс допомагає у оволодінні основними теоретичними положеннями та вміннями для успішної роботи психолога з методами арт-терапії.
Очікувані результати навчання	<p>Компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ПР14. Здатність будувати (розробляти): різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології психоконсультування, психокорекційні технології.</p> <p>ПР19. Здатність використовувати різноманітні технології у здійсненні психоконсультування та психокорекції.</p> <p>ПР20. Здатність орієнтуватися в теоретичних моделях психологічної допомоги, використовувати їх в різноманітних її галузях та різновидах, володіти основними процедурами, техніками та конструктами</p>
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікророзкладання, інверсії, емпатії, інциденту, конкретної професійної ситуації Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Перелік основних практичних завдань	<p>Модуль 1. «Теоретичні засади використання арт-терапії»</p> <ol style="list-style-type: none"> Створити інфортафіку презентації напрямків арт-терапії. Продіагностувати одного випробуваного мінімум по 3 малюнкових тестах і проаналізувати, узагальнити отримані результати. Запропонувати приблизний план корекційних заходів в арттерапевтичному режимі. <p>Модуль 2. «Арт-терапевтичні напрями в роботі психолога»</p> <ol style="list-style-type: none"> Провести техніку «метафоричний автопортрет» з 3-ма випробуваними з

	<p>обговоренням та аналізом результатів. Оформити письмово аналіз, додавши малюнки (я - рослина, я- посуд, я- зброя, я - прикраса);</p> <p>2. Запропонувати теми для колажів, враховуючи різну проблематику клієнтів (для роботи з подружніми конфліктами в сім'ї; для роботи з дитячо-батьківською проблематикою; для роботи з дітьми та підлітками; для роботи з Я - образом, для роботи з психосоматичними проблемами, для роботи з груповими процесами і т.ін.). На кожен проблематику необхідно придумати мінімум по 3 теми для роботи в арттехніці «колаж».</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арт-терапія в роботі психолога: інноваційні підходи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Кропивницький, 20–27 квітня 2021 року / уклад. Молчанова О.М.; за заг. ред. Жосана О.Е. – Кропивницький : КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2021. – 150 с. 2. Венгер А.Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство. – М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. 3. Диагностика в арт-терапии: метод «Мандала»/ Под ред. А.И.Копытина. – М.:Психотерапия, 2011. – 3-е изд. – 144с. 4. Дилео Д. Детский рисунок: диагностика и интерпретация. М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001. 5. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с. 6. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д., Грабенко Т.М. Практикум по креативной терапии. – СПб.: Речь; ТЦ Сфера, 2001. 7. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с. 8. Колошина Т.Ю., Трус А.А. Арт-терапевтические техники в тренинге: характеристики и использование. Практическое пособие для тренера. – СПб.: Речь, 2010. – 189с. 9. Копытин А., Платтс Дж. Руководство по фототерапии. – М.: «Когито-Центр», 2009. – 184с. 10. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика, система занятий. – СПб.: Речь, 2003. 11. Практическая арт-терапия: Лечение, реабилитация, тренинг / Под ред. А.И. Копытина. – М.: «Когито-Центр», 2008. – 288 с. 12. Прохазка, Дж. Системы спихотерапии. Для консультантов, психотерапевтов и психологов. СПб.: Прайм-ЕВРО-ЗНАК, 2007. 383 с.. 13. Тарарина Е. Шкатулка мастера. Практикум по арт-терапии 208 с. 14. Трус А.А. Кинотренинг: технология и методика видеообсуждения. – СПб.: Речь, 2011. – 191с. 15. Ферс Г.С. Тайный мир рисунка: Исцеление через искусство. СПб.: Европейский дом, 2000. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аллан Дж. Ландшафт детской души. Психоаналитическое консультирование в школах и клиниках / Под общей ред.. В.В. Зеленского. СПб.: Диалог; Минск: Лотаць, 1997. 2. Бетенски М. Что ты видишь? Новые методы арт-терапии. М.: ЭКСМО-Пресс, 2002. 3. Люшер М. Цвет вашего характера / М. Люшер. Тайны почерка / Д. Сара. М.: Вече, Персей, АСТ, 1996.

	<p>4. Маховер К. Проективний рисунок человека. М.: Смысл, 2003.</p> <p>5. Степанов С.С. Диагностика интеллекта методом рисуночного теста. М.: МИП «NB- Магистр», 1994.</p> <p>6. Степанов С.С. Диагностика интеллекта методом рисуночного теста. М.: Академия, 1997.</p> <p>7. Штейнхардт Л. Юнгианская песочная психотерапия. СПб.: Питер, 2001.</p> <p>8. Простір арт-терапії: Зб.наук.ст./УМО, ГО «Арт-терапевтична асоціація». – К.: «Золоті Ворота», 2009-2013.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>Інтернет ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.pu.if.ua/depart/PedagogicalPsychology/ua/4228/ - кафедра педагогічної та вікової психології. 2. http://www.nbuv.gov.ua/ - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. 3. http://hklib.npu.edu.ua/ - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. 4. http://www.koob.ru/ - електронна бібліотека «Куб». 5. http://upsihologa.com.ua/ - портал професійних психологів України «У психолога». 6. http://www.twirpx.com/library/ - електронна російськомовна бібліотека 7. http://pl.bookos.org/ - електронна англomовна бібліотека 8. www // Art therapy Online: ATOL Heather Tuffery та ін.); електронної бібліотеки; бібліотеки університету; журналів: "Вопросы психологии", "Психологический журнал", "Практическая психология и социальная работа", «Практика управління закладом освіти» та ін. видань психологічного спрямування.
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика щодо дедлайнів та перекладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>

Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру			
	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	8	5	40
	ІНДЗ	30	1	30
	Модульна контрольна робота	15	2	30
	максимальна кількість балів 100			
	Форма підсумкового контролю успішності - залік.			
<p>Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських (практичних) занять</p>				

